

[Per Federspiel.]

virke under de tosidede handelsforhandlinger, som jeg skal komme tilbage til om et øjeblik.

Dette fører mig til det fjerde holdepunkt, der altså delvis berører det, jeg nævnte, nemlig at fællesmarkedsløndene er interesseret i ekspansiv økonomisk politik. Jeg vil her gerne bede om lov til at bringe et kort citat fra den europæiske kommissions første beretning til fællesmarkedets parlamentariske forsamling i efteråret. Det siges her, at

„fællesskabet har en politisk og økonomisk interesse i at udvikle handelen med tredjeløndene, og alene denne omstændighed hindrer, at fællesskabet omformes til et selvforsynende område. Behovet for eksport af landbrugsprodukter fra de seks vil i fremtiden blive endnu større end nu, idet produktionen har tendens til at vokse stærkere end forbruget, og dette gør det nødvendigt, at man indtager en tilsvarende holdning med hensyn til importen af landbrugsvarer.“

Det er en ganske klar politisk erkløring fra de seks lønde, som vi også må tage med i vore betragtninger.

Det femte holdepunkt er, at en nordisk toldunion — og det er der i og for sig almindelig enighed om — ikke vil kunne virkeliggøres, før der er klarhed over den endelige form, de europæiske markedsplaner tager.

Det sjette holdepunkt er, at det for dansk erhvervsliv som helhed er en livsvigtig interesse at deltage på lige fod i konkurrencen inden for det størst mulige europæiske marked. At Danmark skal kunne gå sine egne veje uden for de markedsplaner af den ene eller anden art, der antager form, er en tanke, som kun fantasier kan beskæftige sig med. Vi er nu engang henvist til at leve af vor udenrigshandel; og det gælder både industrieksporten og landbrugseksporten, at uden adgang på lige fod til større markeder må vi gå økonomisk til grunde.

Det kan ikke have undgået den høje regerings opmærksomhed, at flere og flere danske industriforetagender lægger væsentlige dele af deres eksportproduktion syd for grønsen. Det er ikke forholdsregler, som disse danske virksomheder foretager med nogen gløde; det må nødvendigvis betyde

nedgang i beskæftigelsen og nedgang i de mange indkomster på handelen, transportvæsenets og andre områder, der naturligt knytter sig til en industriproduktion. Eksport af selve den økonomiske virksomhed kan nu engang aldrig være andet end skadelig for landet. Flytningen kan kun ses under en eneste synsvinkel: den ganske enkle selvopholdelsesdrift. Disse virksomheder kan ganske simpelt ikke risikere en periode, hvor præferencen inden for de seks lønde lagt oven på toldbeskyttelsen og de kvantitative restriktioner slår dem ud på markedet, som de nøjsommeligt har opbygget. Der er ingen grund til at tro, at disse nye virksomheders eksport fra deres tyske produktionsgrene alene vil indskrænke sig til fællesmarkedet; og den oversøiske eksport, der burde være foregået her fra landet, må man regne med vil blive føleligt ramt. Også denne beklagelige udvikling må give anledning til alvorlig eftertanke.

Lad mig endelig nævne et syvende holdepunkt. Når man drøfter disse spørgsmål med folk, hvis interesser direkte berøres, støder man ofte på det selvopgivende standpunkt, at vi ved for lidt om konsekvenserne, og at vi derfor ikke kan tage stilling. Det var lidt de samme synspunkter, som det ærede medlem hr. Per Hækkerup, omend med større bevægelighed, gav udtryk for. Denne rådvildhed er i og for sig forståelig, men den er både sagligt og politisk ubegrundet. Selvfølgelig er det rigtigt, at ingen kan kortlægge fremtiden med matematisk sikkerhed. Ingen ved, hvad der vil ske under den ene eller den anden eller den tredje plan om 5 eller 10 år. Ingen ved, hvad der kan være sket under den eventuelt femte, sjette eller syvende europæiske plan. Hvem kan med sikkerhed forudsige næste års konjunkturer? Hvem tør spå om den retning, som den økonomiske aktivitet vil tage på længere sigt på det ene eller det andet erhvervsområde? Men det er nu engang ikke situationen om 15 år, vi skal tage stilling til — fremtiden må vi tage med de konsekvenser, den indebærer; det er situationen i dag, det drejer sig om. Her må vi ud fra de givne forudsætninger vurdere, hvilke veje blandt dem, der er farbare — og vi kan ikke skabe nye veje for det samlede Europa — hvilke af de farbare veje, vi ser for os, der kan yde det danske sam-